

บทที่ 4

ผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความต้องการการประกอบอาชีพอิสระของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” การนำเสนอแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน ซึ่งประกอบด้วย สาขาของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน สถานภาพก่อนเข้ารับการฝึก เหตุผลในการฝึก ประโยชน์ของความรู้และทักษะที่ได้รับ ความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึก

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย ความสนใจต่อการลงทุนในอนาคต ลักษณะธุรกิจที่จะลงทุน การเริ่มลงทุน ประเภทธุรกิจที่จะลงทุน แหล่งเงินทุน แผนธุรกิจ และเหตุผลแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

4. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม ช่างเครื่องกล ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ และช่างอุตสาหกรรมศิลป์ กับความต้องการปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศและอายุของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 81.4 เพศ หญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 มีอายุระหว่าง 15-20 ปี ร้อยละ 57.5 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 27.5 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 6.2 อายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8.8 อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 23 ปี ($\bar{X} = 23.35$, S.D. = 9.28) (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1
เพศและอายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	ชาย	หญิง	รวม
15-20 ปี	40 (50.0)	6 (7.4)	46 (57.5)
21-30 ปี	19 (23.8)	3 (3.7)	22 (27.5)
31-40ปี	3 (3.8)	2 (2.5)	5 (6.2)
41 ปีขึ้นไป	3 (3.8)	4 (5.0)	7 (8.8)
รวม	65 (81.4)	15 (18.6)	80 (100.0)

ระดับการศึกษา

ผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน มีการศึกษา ประถมถึงมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 48.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 26.2 ตั้งแต่ ปวช. ถึงปริญญาตรี ร้อยละ 25.0 (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2
ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมถึงมัธยมศึกษาตอนต้น	39	48.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	21	26.2
ตั้งแต่ปวช. ถึงปริญญาตรี	20	25.0
รวม	80	100.0

ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน

1. กลุ่มอาชีพของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน

สาขาที่มีผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานมีมากที่สุด ได้แก่ สาขาช่างเครื่องกล ร้อยละ 36.2 รองลงมา คือ ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 32.5 ช่างก่อสร้าง และช่างอุตสาหกรรมศิลป์ มีเท่ากัน คือร้อยละ 11.2 น้อยที่สุด คือ ช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 8.8 (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

กลุ่มอาชีพของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน

กลุ่มอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ช่างเครื่องกล	29	36.3
ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์	26	32.5
ช่างก่อสร้าง	9	11.2
ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	9	11.2
ช่างอุตสาหกรรม	7	8.8
รวม	80	100.0

สถานภาพการมีงานทำก่อนเข้ารับการฝึก

ในด้านสถานภาพการมีงานทำก่อนเข้ารับการฝึก พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ว่างงาน มีมากที่สุด ร้อยละ 68.8 รองลงมา คือ เรียนหนังสือหรือเป็นนักศึกษาจบใหม่ ร้อยละ 16.2 รับจ้าง และช่วยธุรกิจในครอบครัว มีเท่ากัน คือ ร้อยละ 6.3 และน้อยที่สุด คือเจ้าของกิจการ และผู้ทำงานบ้าน/แม่บ้าน ร้อยละ 1.2 (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4
สถานภาพการมีงานทำก่อนเข้ารับการศึกษา

กลุ่มอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ว่างงาน	55	68.8
เรียนหนังสือ/นักศึกษาจบใหม่	13	16.2
รับจ้าง	5	6.3
ช่วยธุรกิจครอบครัว	5	6.3
เจ้าของกิจการ	1	1.2
ทำงานบ้าน/แม่บ้าน	1	1.2
รวม	80	100.0

เหตุผลในการฝึก

เหตุผลในการเข้ารับการศึกษาของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานที่มีมากที่สุด ได้แก่ ต้องการเรียนรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพ มีมากถึงร้อยละ 78.7 รองลงมา คือ ใช้เวลาว่างเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตัวเอง ร้อยละ 11.3 (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5
เหตุผลในการฝึก

เหตุผลในการฝึก	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเรียนรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพ	63	78.7
ใช้เวลาว่างเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตัวเอง	9	11.3
อยากมีความรู้สำหรับนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ		
อิสระ	6	7.5
เพื่อนำไปหารายได้พิเศษเพิ่มจากรายได้ประจำ	2	2.5
รวม	80	100.0

ประโยชน์ของความรู้และทักษะที่ได้รับ

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของความรู้และทักษะที่ได้รับพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่า ทำให้มีงานทำและได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระ คือ ร้อยละ 76.2 รองลงมา คือ ทำให้มีมาตรฐานในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 73.8 เพิ่มพูนความรู้และความสามารถในงานที่ทำอยู่ ร้อยละ 70.0 ระบุว่าประกอบอาชีพอิสระได้อย่างมั่นคง ร้อยละ 53.8 (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6

ประโยชน์ของความรู้และทักษะที่ได้รับ

ประโยชน์	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
1. ทำให้มีงานทำ	61 (76.2)	14 (17.5)	5 (6.2)	80 (100.0)
2. ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระ	61 (76.2)	16 (20.0)	3 (3.8)	80 (100.0)
3. ทำให้มีมาตรฐานในการประกอบอาชีพ	59 (73.8)	16 (20.0)	12 (6.2)	80 (100.0)
4. เพิ่มความรู้ความสามารถในงานที่ทำอยู่	56 (70.0)	12 (15.0)	12 (15.0)	80 (100.0)
5. ประกอบอาชีพอิสระได้อย่างมั่นคง	43 (53.8)	35 (43.8)	2 (2.4)	80 (100.0)
6. ทำให้มีรายได้ประจำแน่นอน	37 (46.2)	35 (43.8)	8 (10.0)	80 (100.0)
7. ทำให้มีความรู้ด้านการลงทุน	27 (33.8)	33 (41.2)	20 (25.0)	80 (100.0)
8. ทำให้มีความรู้ด้านการตลาด	24 (30.0)	40 (50.0)	16 (20.0)	80 (100.0)
9. มีรายได้เสริมจากงานประจำ	16 (20.0)	43 (53.8)	21 (26.2)	80 (100.0)

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึก

ผู้รับการฝึกมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึก ในระดับมาก ร้อยละ 51.2 รองลงมาคือระดับมากที่สุด ร้อยละ 32.5 (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึก

เหตุผลในการฝึก	จำนวน	ร้อยละ
1. มากที่สุด	26	32.5
2. มาก	41	51.2
3. ปานกลาง	10	12.5
4. น้อย	3	3.8
รวม	80	100.0

ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ

การจัดทำแผนธุรกิจ

ผู้รับการฝึกมีการคิดแผนหรือเขียนแผนธุรกิจที่สนใจจะลงทุนในอนาคต ผู้รับการฝึกที่ยังไม่มีแผนธุรกิจ ร้อยละ 45.0 กำลังจัดทำแผนธุรกิจ ร้อยละ 33.8 มีแผนธุรกิจอยู่แล้ว ร้อยละ 21.2 (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8

การจัดทำแผนธุรกิจ

การจัดทำแผนธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	36	45.0
กำลังจัดทำแผนธุรกิจ	27	33.8
มี	17	21.2
รวม	80	100.0

ลักษณะธุรกิจที่จะลงทุนในอนาคต

ลักษณะธุรกิจที่ผู้รับการฝึกสนใจจะลงทุนในอนาคตจะตรงตามสาขาที่ฝึก ร้อยละ 88.8 และไม่ตรงตามสาขา ร้อยละ 11.2 (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9

ลักษณะธุรกิจที่จะลงทุนในอนาคต

ลักษณะธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละ
ตรงตามสาขา	71	88.8
ไม่ตรงตามสาขา	9	11.2
รวม	80	100.0

การเริ่มลงทุน

การเริ่มลงทุนประกอบธุรกิจของผู้รับการฝึกในอนาคต คาดว่าจะรอโอกาสโดยยังไม่ลงทุนทันที ร้อยละ 80.0 และลงทุนทันที ร้อยละ 20.0 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10

การเริ่มลงทุน

การเริ่มลงทุน	จำนวน	ร้อยละ
รอโอกาส	64	80.0
ลงทุนทันที	16	20.0
รวม	80	100.0

ประเภทธุรกิจที่จะลงทุน

ประเภทธุรกิจที่จะลงทุนในอนาคตของผู้รับการฝึก มีมากที่สุด ได้แก่ ประเภทธุรกิจการบริการ ร้อยละ 55.0 รองลงมา ได้แก่ การผลิต ร้อยละ 20.0 การค้าปลีก ร้อยละ 15.0 และน้อยที่สุด คือ การค้าส่ง ร้อยละ 10.0 (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11
ประเภทธุรกิจที่จะลงทุน

ประเภทธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละ
การบริการ	44	55.0
การผลิต	16	20.0
การค้าปลีก	12	15.0
การค้าส่ง	8	10.0
รวม	80	100.0

แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนในการประกอบธุรกิจของผู้รับการฝึกในอนาคต คาดว่าจะมาจากตนเองมากที่สุด ร้อยละ 45.0 รองลงมา ได้แก่ กู้จากหน่วยงานของรัฐ ร้อยละ 30.0 กู้จากเพื่อน ร้อยละ 17.5 กู้จากสถาบันการเงิน ร้อยละ 5.0 กู้จากญาติพี่น้อง ร้อยละ 2.5 (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12
แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุน	จำนวน	ร้อยละ
ตนเอง	36	45.0
กู้จากสถาบันการเงิน	4	5.0
กู้จากญาติพี่น้อง	2	2.5
กู้จากเพื่อน	14	17.5
กู้จากหน่วยงานของรัฐ	24	30.0
รวม	80	100.0

เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกการประกอบอาชีพอิสระ

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกการประกอบอาชีพอิสระ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. บุคลิกภาพ 2. ความรู้และประสบการณ์ 3. ปัจจัยสภาพแวดล้อม

โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง น้อย โดยผู้รับการฝึก มีความเห็นด้วย เกี่ยวกับเหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ ผู้รับการฝึกเห็นด้วยกับเหตุผล การทำให้มีความสุขกับการได้คิดริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในระดับมาก มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.8 รองลงมา ได้แก่ เป็นนายตัวเอง ไม่ต้องรับคำสั่งจากใคร ร้อยละ 90.0 มีอิสระในการตัดสินใจ ร้อยละ 83.8 กล้าเสี่ยงกล้าคิด กล้าทำ เป็นผู้นำ ร้อยละ 77.5

ด้านความรู้และประสบการณ์ ผู้รับการฝึกมีความเห็นด้วย เกี่ยวกับการมีความรู้และ ทักษะในสาขาอาชีพที่เลือก โดยมีความเห็นด้วย ในระดับมาก ร้อยละ 68.8 รองลงมา คือ การ ทดลองทำหลาย ๆ อาชีพจนกระทั่งค้นพบว่าควรประกอบอาชีพใดเป็นหลัก ร้อยละ 47.5 และ การมีประสบการณ์เกี่ยวกับธุรกิจ ร้อยละ 43.8

ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม มีความเห็นด้วยกับเหตุผลด้าน การสืบทอดภูมิปัญญา บรรพบุรุษ โดยมีความเห็นด้วย ในระดับมาก ร้อยละ 58.8 รองลงมา ได้แก่ การได้รับผลตอบแทน ชื่อเสียงตามผลงานที่ทำ ร้อยละ 53.8 แรงสนับสนุนจากบุคคลใกล้ชิด ร้อยละ 50.0 การมีวัตถุดิบ ในท้องถิ่น ร้อยละ 35.0 ประกอบอาชีพตามอย่าง บิดา มารดา ร้อยละ 20.0 และเพื่อนชักชวน มีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 15.0 (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13

เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

เหตุผลและแรงจูงใจ	มาก	ปาน กลาง	น้อย	รวม
1. บุคลิกภาพ				
- มีความสุขกับการได้คิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ	75 (93.8)	5 (6.2)	0 (00.0)	80 (100.0)
- เป็นนายตัวเองไม่ต้องรับคำสั่งจากใคร	72 (90.0)	7 (8.8)	1 (1.2)	80 (100.0)
- มีอิสระในการตัดสินใจ	67 (83.8)	12 (15.0)	1 (1.2)	80 (100.0)
- กล้าเสี่ยง กล้าคิด กล้าทำ เป็นผู้นำ	62 (77.5)	17 (21.3)	1 (1.2)	80 (100.0)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

เหตุผลและแรงจูงใจ	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
2. ความรู้และประสบการณ์				
- มีความรู้และทักษะความชำนาญในสาขาอาชีพที่เลือก	55 (68.8)	15 (18.7)	10 (12.5)	80 (100.0)
- ทดลองทำหลาย ๆ อาชีพจนกระทั่งค้นพบว่าควรประกอบอาชีพใดเป็นหลัก	38 (47.5)	28 (35.0)	14 (17.5)	80 (100.0)
- มีประสบการณ์เกี่ยวกับธุรกิจ	35 (43.8)	25 (31.2)	20 (25.0)	80 (100.0)
3. ปัจจัยสภาพแวดล้อม				
- สืบทอดภูมิปัญญาบรรพบุรุษ	47 (58.8)	16 (20.0)	17 (21.0)	80 (100.0)
- ได้รับผลตอบแทน ชื่อเสียงตามผลงานที่ทำ	43 (53.8)	32 (40.0)	5 (6.2)	80 (100.0)
- แรงสนับสนุนจากบุคคลใกล้ชิด ได้แก่ คู่สมรส ญาติ พี่น้อง บุตรหลาน	40 (50.0)	30 (37.5)	10 (12.5)	80 (100.0)
- มีวัตถุดิบในท้องถิ่น	28 (35.0)	42 (52.5)	10 (12.5)	80 (100.0)
- ประกอบอาชีพตามอย่างบิดา มารดา	16 (20.0)	14 (17.5)	50 (62.5)	80 (100.0)
- เพื่อนชักชวน	12 (15.0)	22 (27.5)	46 (57.5)	80 (100.0)

ปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐ

ผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ทั้ง 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ 1. ช่างเครื่องกล 2. ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ 3. ช่างก่อสร้าง 4. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์ 5. ช่างอุตสาหกรรม มีความต้องการ ให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินทุน

ด้านการตลาด และความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับธุรกิจ โดยมีความเห็นด้วย ในระดับมาก ด้านการ
 เพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ ร้อยละ 70.0 รองลงมา ได้แก่ ด้านการตลาด และ เงินทุน ร้อยละ
 63.7 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14
 ปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐ

ปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐ	มาก	ปาน กลาง	น้อย	รวม
ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับธุรกิจ	56 (70.0)	19 (23.8)	5 (6.2)	80 (100.0)
การตลาด	51 (63.7)	21 (26.3)	8 (10.0)	80 (100.0)
เงินทุน	51 (63.7)	20 (25.0)	9 (11.3)	80 (100.0)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอาชีพกับความต้องการปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐ

1. ความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ ด้านความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับธุรกิจจำแนกตามกลุ่มอาชีพ

ผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ช่างอุตสาหกรรมศิลป์ มีความต้องการการสนับสนุน
 จากภาครัฐ ด้านความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับธุรกิจ ในระดับมาก มีมากที่สุด ร้อยละ 100.0 รองลงมา
 ได้แก่ ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 92.4 ช่างก่อสร้าง ร้อยละ 66.7
 ช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 57.1 และ ช่างเครื่องกล ร้อยละ 44.8 (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15

ความต้องการปัจจัยสนับสนุน จากภาครัฐด้านความรู้เพิ่มเติม
เกี่ยวกับธุรกิจจำแนกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	9 (100.0)	0 (00.0)	0 (00.0)	9 (100.0)
ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์	24 (92.4)	1 (3.8)	1 (3.8)	26 (100.0)
ช่างก่อสร้าง	6 (66.7)	3 (33.3)	0 (00.0)	9 (100.0)
ช่างอุตสาหกรรม	4 (57.1)	2 (28.6)	1 (14.3)	7 (100.0)
ช่างเครื่องกล	13 (44.8)	13 (44.8)	3 (10.4)	29 (100.0)
รวม	56 (70.0)	19 (23.8)	5 (6.2)	80 (100.0)

2. ความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐด้านการตลาด จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

ผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ช่างอุตสาหกรรมศิลป์ มีความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐด้านการตลาด ในระดับมาก มีมากที่สุด ร้อยละ 88.9 รองลงมา ได้แก่ ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 84.6 ช่างก่อสร้าง ร้อยละ 77.8 ช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 57.1 และ ช่างเครื่องกล ร้อยละ 34.5 (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16

ความต้องการปัจจัยสนับสนุน จากภาครัฐด้านการตลาด

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	8 (88.9)	1 (11.1)	0 (00.0)	9 (100.0)
ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์	22 (84.6)	3 (11.5)	1 (3.9)	26 (100.0)
ช่างก่อสร้าง	7 (77.8)	1 (11.1)	1 (11.1)	9 (100.0)
ช่างอุตสาหกรรม	4 (57.1)	3 (42.9)	0 (00.0)	7 (100.0)
ช่างเครื่องกล	10 (34.5)	13 (44.8)	6 (20.7)	29 (100.0)
รวม	51 (63.7)	21 (26.3)	8 (10.0)	80 (100.0)

ความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ ด้านเงินทุน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

ผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ช่างอุตสาหกรรมศิลป์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการปัจจัยสนับสนุน ด้านเงินทุน จากภาครัฐ ในระดับมาก มีมากที่สุด ร้อยละ 66.7 รองลงมา คือ ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 73.1 ก่อสร้าง ร้อยละ 66.7 ช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 57.1 และช่างเครื่องกล ร้อยละ 48.3 (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17

ความต้องการปัจจัยสนับสนุน จากภาครัฐด้านเงินทุน

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	8 (88.9)	1 (11.1)	0 (00.0)	9 (100.0)
ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์	19 (73.1)	5 (19.2)	2 (7.7)	26 (100.0)
ช่างก่อสร้าง	6 (66.7)	2 (22.2)	1 (11.1)	9 (100.0)
ช่างอุตสาหกรรม	4 (57.1)	2 (28.7)	1 (14.2)	7 (100.0)
ช่างเครื่องกล	14 (48.3)	10 (34.5)	5 (17.2)	29 (100.0)
รวม	51 (63.7)	20 (25.0)	9 (11.3)	80 (100.0)

อภิปรายผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป

จากข้อมูลส่วนบุคคล ด้านเพศ ของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า เพศชาย มีมากกว่า เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 81.4 และ 18.6 เนื่องจากหลักสูตรของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับ “ทักษะของเพศชาย” จึงมีผู้รับการฝึกเพศชาย มากกว่า เพศหญิง เช่น กลุ่มอาชีพช่างเครื่องกล ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า/อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ และช่างอุตสาหกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะอิทธิพลของทัศนคติต่ออาชีพของผู้หญิงผู้ชายในท้องถิ่นและจารีตประเพณีดั้งเดิมที่มองว่าผู้หญิงและผู้ชายต้องมีบทบาท

ด้านอาชีพที่ต่างกันและทัศนคติของผู้รับการฝึกผู้หญิงเห็นว่าความแข็งแรงเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ผู้หญิงไม่ควรทำงานที่ต้องใช้ความแข็งแรงของร่างกาย เช่น การผลิต และควรทำงานบริการ คำนิยมและความเชื่อที่มีอิทธิพลจากสังคมและวัฒนธรรมเป็นอุปสรรคของการส่งเสริมให้ผู้หญิง ประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากอาชีพของผู้หญิงตามประเพณีนิยมไทย ประกอบกับนายจ้าง ไม่ชอบจ้างแรงงานหญิงทำงานที่มองว่าเป็นอาชีพของผู้ชาย แต่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้เพิ่ม โอกาสและทางเลือกให้ผู้หญิงได้มีการพัฒนาศักยภาพตนเองด้านอาชีพให้เท่าเทียมกับผู้ชาย (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน, 2548, น. 49) โดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ “Women’s Training Center” ซึ่งมีศักยภาพด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับแรงงานสตรีมาก ที่สุดแห่งหนึ่งในระบบการพัฒนาฝีมือแรงงาน เหตุที่เลือกศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด เชียงใหม่ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศ และยังเป็นศูนย์กลางการ ท่องเที่ยวซึ่งมีความต้องการแรงงานฝีมือหญิงเพื่อทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจ นอกจากนี้การฝึกอบรมให้กลุ่มสตรีแล้วยังมีการฝึก อบรมให้กลุ่มอื่น ๆ ด้วยเช่นเดียวกับศูนย์อื่น หลักสูตรที่เปิดฝึกมีหลักสูตรเฉพาะให้ผู้หญิงเลือกจำนวนมากทำให้จำนวนผู้หญิงที่เข้ารับ การฝึกอบรมที่ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ เพิ่มขึ้นเฉลี่ย เป็นร้อยละ 39 นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา หลักสูตรที่โดดเด่นได้แก่ผู้ประกอบการอาหารไทย ผู้ประกอบการอาหารเชิง พาณิชยกรรม ผู้ดูแลเด็กและผู้สูงอายุ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม พนักงานแม่บ้าน โรงแรม พนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม พนักงานสารสนเทศ

จากข้อมูลส่วนบุคคลด้านอายุพบว่าผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานส่วนใหญ่ มีอายุ ระหว่าง 15-20 ปี มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือ ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น และ ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ค่อยดี จึงไม่สามารถเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้จึงเลือก ที่จะเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น โดยคาดหวังว่าเมื่อสำเร็จการฝึกอบรมแล้วจะสามารถทำ ให้มีงานทำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คุณ (1967, p. 799 อ้างถึงใน ธีระพร พิไลพงษ์, 2543, น. 55) ได้ศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบ อาชีพของเด็กชายที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่า การเลือกอาชีพของ นักเรียน มีความสัมพันธ์กับระบบพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม และ แกลเลอร์ (Galler, 1951 อ้างถึงใน ธีระพร พิไลพงษ์, 2543) พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลางมีแนวโน้มในการเลือกอาชีพที่ต้องการวิชาการสูง ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะ ทางเศรษฐกิจต่ำ ถ้าเป็นเด็กชาย จะมี จำนวน 1 ใน 3 ที่จะสนใจอาชีพประเภทธุรกิจและอาชีพที่ ใช้ทักษะสูง ถ้าเป็นเด็กหญิง ส่วนใหญ่จะสนใจอาชีพในสำนักงาน เช่น เสมียนและพนักงานต่าง ๆ

จะเห็นว่าระดับการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจประกอบอาชีพของบุคคล

เมื่อพิจารณาระดับอายุ ของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 15-20 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย มีการประเมินตนเองก่อนตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยพิจารณาตามสภาพความเป็นจริงและตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรมในสาขาอาชีพที่ตนเองสนใจและคิดว่าเพื่อจบแล้วจะสามารถหางานทำได้ง่าย หรือสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ เช่น ผู้รับการฝึกกลุ่มอาชีพช่างเครื่องกล ที่เข้ารับการฝึกในสาขาช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ เมื่อฝึกจบแล้วจะไปทำงานเป็นผู้ช่วยช่างสักระยะหนึ่งเพื่อเก็บเงินเปิดร้านซ่อมรถจักรยานยนต์เป็นของตัวเอง เช่นเดียวกับผู้รับการฝึก กลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ ที่เข้ารับการฝึกในสาขาช่างตัดเย็บเสื้อผ้า เมื่อสำเร็จการฝึกแล้วคิดว่าจะเปิดร้านตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นของตัวเอง ส่วนผู้รับการฝึกสาขาเครื่องหนัง ต้องการเปิดกิจการเย็บกระเป๋าหนังส่งให้ร้านค้าจำหน่ายทั่วไป โดย กินสเบอร์ก (อ้างถึงใน ธีระพร พิไลวงศ์, 2543, น. 37) ได้แบ่งการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 ช่วง คือ

1. ระยะเวลาเพื่อฝัน (Fantasy Period) ระหว่างอายุ 0-11 ปี เป็นระยะที่เด็กคิดฝันเอาเอง โดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงว่าจะเป็นไปได้หรือไม่ ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม
2. ระยะเวลาการเปลี่ยนแปลง (Tentative Period) ระหว่างอายุ 11-15 ปี เป็นระยะการเลือกอาชีพโดยที่ยังไม่ตกลงใจแน่นอน เกิดการผสมผสานร่วมระหว่างความสนใจ ความถนัด และคุณค่าของกิจกรรมจนกลายเป็นการมองทางเลือกคร่าว ๆ ในอาชีพให้กับตน
3. ระยะเวลาพิจารณาสภาพตามความเป็นจริง (Realistic Period) ระหว่างอายุ 17-21 ปี เป็นระยะที่มีการพิจารณาตนเองและอาชีพประกอบกัน เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จะเป็นขั้นพิจารณาสภาพตามความเป็นจริง ไม่เป็นการเพื่อฝันอีกต่อไป

กินสเบอร์ก กล่าวว่า แม้เขาจะกำหนดระยะเวลาอายุของบุคคล ในการก้าวเข้าสู่ขั้นการเลือกอาชีพ แล้วก็ก็ตาม แต่เด็กทุกคนมีความแตกต่างกันในการเข้าสู่ขั้นต่าง ๆ กัน ดังนั้นจึงไม่สามารถกำหนดอายุอย่างตายตัวในขั้นการพัฒนาการได้ นอกจากนี้สถานภาพทางสังคมและการศึกษา ยังมีอิทธิพลต่อการก้าวเข้าสู่ขั้นพัฒนาต่างกันด้วยโดย กินสเบอร์ก เชื่อว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพนั่น จะเกิดควบคู่ไปกับชีวิตการทำงานของคน และถ้าการเลือกอาชีพในช่วงต้นไม่นำไปสู่ความพึงพอใจในการทำงานบุคคลจะเลือกอาชีพใหม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานส่วนใหญ่อยู่ในวัยกำลังศึกษาและเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพ และยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน การที่เขาเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพ จะอยู่ในขั้นของการสำรวจและค้นหาตนเองในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถของตน เป็นการตัดสินใจเลือกอาชีพในช่วงเริ่มต้น ซึ่งหากผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานเหล่านี้ได้มีโอกาสเลือกฝึกอาชีพที่

ตรงกับความถนัดหรือบุคลิกภาพของตนเองตั้งแต่ในช่วงเริ่มต้นแล้วก็จะสามารถทำให้มีความตั้งใจที่จะศึกษาให้สำเร็จและเมื่อจบออกไปทำงานหรือประกอบอาชีพส่วนตัวก็จะประสบความสำเร็จในอาชีพที่ทำได้ โอกาสการเปลี่ยนอาชีพจะมีน้อยลงซึ่งช่วยลดการสูญเสียทรัพย์สินและเวลา ดังนั้นการแนะนำอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคลตั้งแต่เริ่มต้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรให้ความสำคัญ และจัดทำระบบการแนะนำอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

ข้อมูลด้านการประกอบอาชีพอิสระ

ผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ส่วนใหญ่มีความสนใจในการลงทุนทำธุรกิจประเภทธุรกิจบริการ ส่วนระยะเวลาในการเริ่มลงทุนส่วนใหญ่เห็นว่าจะยังไม่ลงทุนทันที โดยรอโอกาสเหมาะสมจึงจะเริ่มลงทุน และด้านเงินลงทุนในระยะเริ่มต้นธุรกิจ คาดว่าจะมาจากตนเองและกู้จากหน่วยงานภาครัฐบางส่วน สำหรับวงเงินในการลงทุน ครั้งแรก เฉลี่ย 1-5 แสนบาท จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าผู้รับการฝึกส่วนใหญ่มีความสนใจทำธุรกิจ โดยเริ่มต้นจากธุรกิจขนาดเล็ก ใช้เงินลงทุนไม่มากนัก เงินลงทุนในช่วงเริ่มแรก มาจากเงินที่เก็บสะสมของตนเองและกู้จากภาครัฐบางส่วน ซึ่งจากงานวิจัย (ณัฐพล เรียบร้อย, 2547, น. 2) ยังพบว่า “เงินทุน” ที่จะนำมาเริ่มต้นทำธุรกิจนั้น ขึ้นอยู่กับขนาดของกิจการ แต่ส่วนใหญ่ เริ่ม ลงทุนด้วยเงินเพียง 1 หมื่นบาทหรือต่ำกว่า โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่ทำกิจการขนาดเล็กหรือสอดคล้องกับอาชีพเดิมของครอบครัวอยู่แล้วจะลงทุนไม่มาก ซึ่งเมื่อศึกษาประวัติการเข้าสู่อาชีพ ของมหาเศรษฐีรุ่นใหม่ของระดับโลก เช่น บิล เกตส์ (Bill Gate) เจ้าของบริษัทไมโครซอฟท์ผู้พัฒนาโปรแกรมระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ หรือ สตีฟ จ๊อบส์ (Steve Jobs) ผู้ผลิตเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ยี่ห้อแอปเปิ้ลหรือแมคอินทอช จะเห็นว่าบุคคลทั้งสองก็เริ่มต้นชีวิตการทำงานโดยการประกอบอาชีพอิสระขนาดเล็กมาก่อนด้วยเงินลงทุนเพียงไม่กี่หมื่นบาทโดยร่วมกับเพื่อน ๆ ไม่กี่คนและใช้โรงรถที่บ้านเป็นที่ทำงาน จนกระทั่งขยายมาเป็นกิจการใหญ่โตระดับโลกโดยใช้เวลาเพียงไม่กี่ปี แม้ว่าตัวอย่างทั้งสองรายที่ยกมานี้ อาจจะเป็นกรณีพิเศษสำหรับอัจฉริยะบุคคลซึ่งมีไม่มากนักแต่คนที่ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งบนเส้นทางเดินของผู้ประกอบอาชีพอิสระยังมีอีกมากมายทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก

ผู้รับการฝึกส่วนใหญ่เป็นช่างฝีมือ ให้เหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ คือ ทำให้มีความสุขกับการได้คิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ซึ่ง กิลฟอร์ด (อ้างถึงใน อรพินท์ ออศิริชัยเวช, 2546, น. 16) กล่าวถึง ความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นลักษณะความคิดแบบอนैनัยซึ่งประกอบด้วยความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มเกิดจากการนำเอาความคิดเดิมมาดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกแต่ต้องอาศัยลักษณะความกล้าคิดกล้าลองเพื่อทดสอบความคิดของตนและต้องอาศัยความคิด จินตนาการประยุกต์ คือ ไม่ใช่คิดเพียงอย่างเดียวแต่จำเป็นจะต้องคิดสร้างและหาทางทำให้เกิดผลงานด้วย ลักษณะทางผลิตผลและผลงานที่เกิดจากความคิดริเริ่ม จึงเป็นงานที่แปลกใหม่ไม่เคยปรากฏมาก่อนมีคุณค่าทั้งต่อตนเองและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Taking initiative) เป็นคุณสมบัติส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการอาชีพอิสระ (กรมการจัดหางาน, 2541, น. 14) เป็นการปรับปรุงสินค้าหรือบริการเพื่อให้มีความแปลกใหม่หรือประทับใจในสิ่งของหรือบริการเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการอาชีพอิสระสามารถทำได้อย่างอิสระเพื่อให้ธุรกิจของตนเองมีผลกำไร

ส่วนประเภทธุรกิจที่ผู้รับการฝึกส่วนใหญ่สนใจจะลงทุน ได้แก่ ประเภทธุรกิจบริการ ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านการตลาดในปัจจุบันโดยแนวโน้มที่เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ต่อการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน คือ ภาคธุรกิจปรับเปลี่ยนจาก การแข่งขันทางด้านขนาด (scale-based competition) มาเป็นการแข่งขัน ด้านความรวดเร็ว (speed-based competition) และหันมาให้ความสำคัญกับทรัพย์สินที่ไม่มีตัวตน (intangible assets) และพึ่งพิงความคิดสร้างสรรค์ (creativity base) มากขึ้น ธุรกิจบริการซึ่งสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงทวีความสำคัญขึ้น ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนของผลผลิตของภาคบริการต่อผลผลิตมวลรวมในประเทศ (GDP) ของไทยมีมูลค่าและอัตรา การเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นมาโดยตลอด จากแนวโน้มการแข่งขันที่เข้มข้น ผลักดันให้ภาคธุรกิจในปัจจุบันต้องแข่งขันกันด้วยความเร็ว (Speed economy) (“ธุรกิจบริการ,” ออนไลน์, 2549) ดังนั้นระบบการบริการและการจัดการด้านโลจิสติกส์ จึงเป็นทางออกในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ซึ่งเป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนากำลังคน ้วยแรงงานให้มีศักยภาพทันกับเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ จึงควรมีการส่งเสริมพัฒนาและเตรียมกำลังคนด้านโลจิสติกส์เพื่อรองรับการแข่งขันดังกล่าว โดยการพัฒนาลักษณะการฝึกให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และบรรจุหัวข้อวิชาด้านบริการและโลจิสติกส์ในหลักสูตรการฝึกต่าง ๆ เช่น หลักสูตรเตรียมเข้าทำงาน หลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน หลักสูตรเสริมทักษะ เป็นต้น

ด้านความต้องการสนับสนุนจากภาครัฐในในแต่ละกลุ่มอาชีพ จากการศึกษาพบว่าช่างอุตสาหกรรมศิลป์ และ ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนด้านความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ เช่น การบริหารจัดการ การตลาด การเงิน/บัญชี และ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่วนกลุ่มอาชีพช่างเครื่องกล ต้องการการสนับสนุนด้านเงินทุน กลุ่มอาชีพช่างก่อสร้างต้องการการสนับสนุนด้านการตลาด ส่วนกลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรม ต้องการการสนับสนุน ด้านความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจ ด้านเงินทุน และด้านการตลาดในระดับที่เท่ากัน

จากข้อมูลด้านความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ ภายหลังจากสำเร็จการฝึกอบรม จะเห็นว่าผู้รับการฝึกส่วนใหญ่ต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนด้านการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับธุรกิจ ซึ่งเมื่อพิจารณาขอบเขตเนื้อหาวิชาในหลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานส่วนใหญ่เน้นด้านการพัฒนาทักษะฝีมือ โดยมีระยะเวลาการฝึกในแต่ละสาขาอาชีพแตกต่างกัน เริ่มตั้งแต่ 2-10 เดือน (ขึ้นอยู่กับสาขาอาชีพ) โดยมีชั่วโมงการฝึกภาคปฏิบัติ ร้อยละ 80 ภาคทฤษฎี ร้อยละ 20 และมีหัวข้อวิชาด้านการประกอบธุรกิจ ประกอบด้วยความหมายและประเภทธุรกิจ การเตรียมความพร้อมในการประกอบธุรกิจ เงินทุนเริ่มต้น ปัจจัยในการผลิต ทำเลที่ตั้ง สถานที่และอุปกรณ์ การจัดทำงบประมาณ และการจัดทำบัญชีอย่างง่าย การคิดต้นทุน กำไร การตลาด การบริหารจัดการ และจิตสำนึกการให้บริการ จำนวน 21 ชั่วโมง ซึ่งหากผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานต้องการนำความรู้ด้านทักษะฝีมือที่ได้รับจากการฝึกไปประกอบอาชีพส่วนตัว ความรู้ด้านการประกอบธุรกิจเพียง 21 ชั่วโมง จึงไม่น่าจะเพียงพอ ควรให้มีการฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะด้านการประกอบธุรกิจ เพิ่มเติมให้กับผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระ โดยมีระยะเวลาการฝึกไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง และให้มีการศึกษาดูงานหรือฝึกงานด้านธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้ด้านการประกอบธุรกิจแก่ผู้รับการฝึกให้มีแนวทางในการประกอบธุรกิจของตนเองในอนาคต

ส่วนผู้ที่ต้องการการสนับสนุนด้านเงินทุนนั้น ภาครัฐได้มีนโยบายและมาตรการสนับสนุนด้านเงินทุนสำหรับผู้ประกอบธุรกิจขนาดเล็ก คือ

โครงการธนาคารประชาชน ของธนาคารออมสิน ซึ่งเริ่มดำเนินการทั่วประเทศในวันที่ 25 มิถุนายน 2544 โดยให้ผู้ประกอบการรายย่อยกู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 1 ต่อเดือน วงเงินกู้ครั้งแรกไม่เกินรายละ 15,000 บาท และ ครั้งต่อไปไม่เกิน รายละ 30,000 บาท ระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน 13 เดือน

กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์ มีแหล่งเงินทุน ประชาเศรษฐกิจสงเคราะห์ (ทปศ. 2) เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบความเดือดร้อนกู้เงินไป ประกอบอาชีพ โดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย มีหลักเกณฑ์การขอกู้ คือ ผู้กู้ต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว ที่มีบุตรหรือผู้อยู่ในอุปการะ และมีความสามารถชำระหนี้ได้จากการประกอบอาชีพนั้น หลักประกัน เงินกู้ ใช้บุคคลค้ำประกัน 1 คน โดยเป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงาน รัฐวิสาหกิจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่ามีความสามารถเชื่อถือได้ วงเงินให้กู้รายละ 10,000 บาท ระยะเวลาใช้คืนเงินภายใน 5 ปี

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่ายการบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต กระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) โดยหลักการของกองทุน กข.คจ. เพื่อสนับสนุนเงินทุนในระดับหมู่บ้านสำหรับครัวเรือนยากจนเป้าหมายยื่นไปประกอบอาชีพ โดยไม่ต้องดอกเบี้ย โดยมอบอำนาจให้คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้านรับผิดชอบ บริหารจัดการเงินทุนของหมู่บ้าน การบริหารจัดการโครงการ กข.คจ. อาจไม่มีรูปแบบตายตัวในทุกประการ ขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละหมู่บ้าน เป็นการบริหารจัดการภายใต้หลักการ การมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชน และประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ ใช้ข้อมูลครัวเรือนยากจนเป้าหมาย จากการจัดเก็บและตรวจสอบขององค์กรประชาชนในหมู่บ้าน มอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบให้องค์กรประชาชน ในหมู่บ้าน คือ คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ซึ่งเลือกตั้งโดยครัวเรือนยากจน เป็นผู้บริหารจัดการเงินทุนให้หมุนเวียนคงอยู่ในหมู่บ้านตลอดไป โดยมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานกองทุน กข.คจ. ให้มีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนยากจนเป้าหมาย หมู่บ้านละ 280,000

บาท โดยไม่มีดอกเบี้ย วัตถุประสงค์ ของโครงการ เพื่อกระจายโอกาสให้คนยากจนระดับครัวเรือน ในหมู่บ้านเป้าหมาย มีเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ยากจนให้ดีขึ้น ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยให้ครัวเรือนยากจน มีสิทธิขอยืมเงิน ตามโครงการ ได้แก่ 1) โครงการลงทุนเพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น การเลี้ยงสัตว์ การเพาะปลูกพืชไร่ พืชสวน และการประมง 2) โครงการลงทุนเพื่อการผลิตและการขยายกิจการ ทางด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น หัตถกรรมพื้นบ้าน การทอผ้า การเลี้ยงไหม การตีเหล็ก และการจัดทำของชำร่วย 3) โครงการลงทุนค้าขาย 4) โครงการลงทุนเพื่อประกอบ อาชีพด้านช่างต่าง ๆ 5) โครงการอื่น ๆ ตามที่ กรรมการเห็นชอบ โดยเงินตามโครงการที่ครัวเรือน ยากจนยืม ห้ามครัวเรือนยากจนนำไปใช้จ่ายกรณี ชำระหนี้ บำรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และเป็น ค่าใช้จ่ายในครอบครัว การเข้าถึงแหล่งทุน กข.คจ. ให้หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนซึ่งมีสิทธิขอยืม เงินตามโครงการ เสนอโครงการ ขอยืมเงินต่อคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน พิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการพิจารณา เห็นชอบโครงการเสนอต่อคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานระดับตำบล (คปต.) คปต. พิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการที่ขอยืม เสนอต่อคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. และเมื่อ คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้านพิจารณาอนุมัติโครงการ จึงจะทำสัญญาและ โอนเงินเข้าบัญชีครัวเรือนเป้าหมาย (“แหล่งทุนวิสาหกิจชุมชน,” ออนไลน์, 2549) จะเห็นว่าแม้ว่า รัฐบาลจะมีโครงการสนับสนุนแหล่งเงินทุนประกอบอาชีพมากมายหลายโครงการ มีทั้งแบบกลุ่ม รายบุคคล และครัวเรือน แต่ปัญหาของผู้มีรายได้น้อยและด้อยโอกาสในสังคมมักประสบ คือ การ เข้าถึงสวัสดิการของรัฐ การขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ในการกู้ยืมเงินจากสถาบัน การเงินเพื่อนำมาลงทุนประกอบอาชีพยังประสบกับปัญหา การขาดหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน เงินกู้ และการหาผู้ค้ำประกันที่เป็นบุคคลไม่ค่อยได้ จึงไปกู้เงินนอกระบบ ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงเกิน ความเป็นจริง และจากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน เลือกว่าจะใช้เงิน เก็บสะสมของตนเองเป็นเงินทุนเริ่มต้นธุรกิจ มากกว่าการกู้เงินจากสถาบันการเงิน นอกจากนี้ ปัญหาของผู้เริ่มต้นทำธุรกิจ อีกประการหนึ่ง คือ การขาดพี่เลี้ยงที่ปรึกษาที่จะคอยให้คำแนะนำใน ด้านต่าง ๆ หากภาครัฐจะให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ประกอบการอิสระอย่างต่อเนื่อง นอกจากการจัดโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้สินเชื่อกู้ยืมอัตราดอกเบี้ยต่ำ หรือเงินช่วยเหลือ อื่น ๆ โดยไม่เสียดอกเบี้ยแล้ว ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนผู้ด้อยโอกาสได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสารอย่างแพร่หลายและทั่วถึงทางสื่อต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่คิดจะทำธุรกิจ ส่วนตัวขนาดเล็กหรือผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระแต่ขาดเงินทุน นอกจากนี้การจัดให้มีระบบ

พี่เลี้ยงที่ปรึกษาด้านธุรกิจสำหรับผู้ประกอบธุรกิจรายย่อย โดยไม่หวังผลตอบแทนจะทำให้ผู้ที่เริ่มต้นทำธุรกิจขนาดเล็ก เมื่อประสบปัญหาและมีที่ปรึกษาคอยให้ความช่วยเหลือก็จะสามารถประคับประคองตนเอง ให้อยู่รอดได้ โดยไม่เสียกำลังใจและล้มเลิกไปเสียก่อน